

AFWEGINGSKADER CAMERATOEZICHT

GEMEENTE WESTLAND

Cluster	Beleid
Auteur(s)	S.H.M. Abbink
Datum	2 juni 2020
Status	Definitief

ALG HS 020

20-0118277

Inhoudsopgave

Inleiding **3**

1. Wet- en regelgeving **4**

2. Uitgangspunt cameratoezicht in de Gemeente Westland **5**

3. Afwegingskader **6**

Afsluiting **8**

Bijlagen **9**

20-0118277

Inleiding

Cameratoezicht is een effectief instrument om veiligheidsproblemen aan te pakken. Bijvoorbeeld in het geval van jeugdoverlast of uitgaansoverlast. Het is echter ook een ingrijpend middel en kan alleen worden ingezet als dit voor de handhaving van de openbare orde noodzakelijk is. Anders gezegd, het dient te worden beschouwd als ultimum remedium en mag niet lichtvaardig worden toegepast. Daarom is het belangrijk af te wegen wanneer cameratoezicht wel en niet wordt ingezet.

Om te bepalen wanneer cameratoezicht wordt ingezet, is dit afwegingskader ontwikkeld. Het geldt als leidraad voor de toepassing van cameratoezicht in de gemeente Westland.

Dit kader is samengesteld in afstemming met de politie en het Openbaar Ministerie (OM) en op basis van de richtlijnen van de Autoriteit Persoonsgegevens (AP) en de handreiking over cameratoezicht van het Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid (het CCV).

20-0118277

1. Wet- en regelgeving

De inzet van cameratoezicht in de openbare ruimte is vastgelegd in wet- en regelgeving. De wet- en regelgeving bepaalt onder andere wie welke bevoegdheden en/of verantwoordelijkheden daarin heeft.

Gemeentewet en Algemene Plaatselijke Verordening (APV)
Allereerst is in de Gemeentewet bepaald dat het doel bij de toepassing van gemeentelijk cameratoezicht het handhaven van de openbare orde is. Het cameratoezicht op grond van artikel 151c[1] Gemeentewet heeft als eerste een signalerende functie. De camera ziet meer en met die informatie kunnen de politie en andere hulpdiensten op straat worden aangestuurd. Daarnaast moet het cameratoezicht geschieden onder regie van de politie en moet het periodiek worden geëvalueerd. Ook is in deze wet vastgelegd dat de gemeenteraad de burgemeester de bevoegdheid kan verlenen om cameratoezicht in te zetten. In de APV 2019 van de Gemeente Westland heeft de gemeenteraad in artikel 2:77[2] deze bevoegdheid aan de burgemeester verleend.

Vereisten ten aanzien van de verwerking van persoonsgegevens
Een belangrijk vereiste van een gerechtvaardigde verwerking van persoonsgegevens door middel van cameratoezicht op basis van artikel 151c Gemeentewet betreft de noodzakelijkheid van de verwerking. Cameratoezicht mag namelijk pas worden ingezet indien dat in het belang van de handhaving van de openbare orde noodzakelijk is. Hierbij spelen de beginselen van proportionaliteit en subsidiariteit een belangrijke rol. De Autoriteit Persoonsgegevens heeft de eisen die de AVG stelt aan het verwerken van persoonsgegevens door het gebruik van cameratoezicht neergelegd/uitgewerkt in een handreiking. Hieronder volgt een toelichting op de vereisten in relatie tot cameratoezicht.

Eisen	Toelichting
Noodzakelijkheid	Wil de gemeente cameratoezicht op straat inzetten (of verlengen), dan moet daar een noodzaak voor zijn. Dit houdt in dat er sprake moet zijn van een openbaar gebied waarin zich regelmatig onveilige situaties voordoen en waar eerdere maatregelen niet het gewenste effect hebben gehad.
Subsidiariteit	De subsidiariteiteis houdt in dat om een handhavingsdoel te bereiken het lichtste middel moet worden ingezet waarmee dat doel bereikt kan worden. Cameratoezicht is een zwaarder middel, dat alleen mag worden ingezet als met andere ‘lichtere' maatregelen niet het beoogde doel kan worden bereikt.
Proportionaliteit	Proportionaliteit houdt in dat het inzetten van cameratoezicht als middel in verhouding moet staan tot de geconstateerde overlast of criminaliteit.

Regionaal beleidskader
Naast de wet- en regelgeving, is binnen de Politie Eenheid Den Haag in 2015 een beleidskader kader cameratoezicht in het publieke domein ontwikkeld. Dit beleidskader gaat met name in op de wijze waarop de (operationele) samenwerking tussen de gemeenten, het OM en de politie in deze regio is geregeld met als doel zoveel mogelijk uniformiteit tussen gemeenten te creëren. In de Politie Eenheid Den Haag is onder andere afgesproken dat gemeentelijk cameratoezicht direct

[1] *Zie Bijlage 1 voor Artikel 151c Gemeentewet*

[2] *Zie Bijlage 2 voor Artikel 2:77 APV 2019 Gemeente Westland*

door de politie wordt uitgevoerd. Hiermee wordt aan de wettelijke vereisten voldaan en wordt tegelijkertijd de effectiviteit vergroot, doordat er direct politie-inzet gekoppeld kan worden aan waargenomen incidenten. Dit geldt zowel voor het vaste als het flexibele cameratoezicht. Het regionaal beleidskader gaat niet in op de daadwerkelijke toepassing en bijbehorende afwegingen van cameratoezicht, aangezien dit een lokale aangelegenheid is. Dat is vastgelegd in het Afwegingskader cameratoezicht gemeente Westland.

2. Uitgangspunt cameratoezicht in de gemeente Westland

De gemeente Westland wil veiligheidsproblemen zo snel en zo goed mogelijk aanpakken om de overlast voor bewoners en ondernemers te verminderen. Cameratoezicht is een middel om dit te bewerkstelligen. De gemeente Westland wil echter ook dat het gebruik van dit ingrijpende middel zorgvuldig wordt afgewogen, omdat cameratoezicht ook invloed heeft op de privacy van personen. Mensen moeten niet onnodig worden bekeken, als daar geen goede reden voor is. Daarom wordt cameratoezicht alleen ingezet als aanvullend middel bij een veiligheidsprobleem dat niet op een andere (minder ingrijpende) manier kan worden opgelost. Om hierbij houvast te hebben, wordt gebruik gemaakt van een afwegingskader.

20-0118277

3. Afwegingskader

In onderstaand processchema wordt weergegeven hoe in de gemeente Westland de toepassing van cameratoezicht wordt afgewogen. Hierna volgt een toelichting op dit schema.

Toelichting processchema

Processtappen	Uitleg
1. Signaleren	Via diverse kanalen kunnen meldingen worden gemaakt van een veiligheidsprobleem. Bijvoorbeeld via het meldingen openbare ruimte'. Indien een probleem kenbaar wordt gemaakt door bewoners en/of netwerkpartners, dan wordt dit besproken in de Leefbaarheidskring.
2. Integrale aanpak (inclusief alternatieve maatregelen en afwegingskwadrant)	De Leefbaarheidskring is een samenwerkingsverband waarin diverse overlastzaken/leefbaarheidsproblemen worden behandeld. Een melding wordt met betrokken partners (o.a. woningcorporaties, politie, gemeentelijke boa's, jongerenwerk en buurtpreventie) besproken en aangepakt. Indien nodig, wordt er een integrale aanpak ontwikkeld. In deze aanpak wordt afgesproken welke maatregelen ofwel alternatieven worden getroffen, voordat eventueel cameratoezicht wordt ingezet. Indien de afgesproken maatregelen niet afdoende blijken te zijn, wordt bekeken of cameratoezicht een optie is. Dit wordt gedaan aan de hand van het afwegingskwadrant van het CCV[3]. Indien bij de inzet van cameratoezicht een verbetering van de objectieve (criminaliteitscijfers) en subjectieve veiligheid (veiligheidsbeleving) wordt verwacht, dan is de inzet van camera's een optie. Indien beide veiligheidsaspecten naar verwachting afnemen bij inzet, is cameratoezicht geen optie. Bij alleen een toename van de subjectieve veiligheid dienen andere maatregelen sterk gericht te zijn op het vergroten van de objectieve veiligheid. Cameratoezicht kent dan een groot afbreukrisico, omdat het alleen de beleving beïnvloedt (schijnveiligheid). Als de verwachting is dat alleen de objectieve veiligheid verbetert, dan moet sterk worden ingezet op bijvoorbeeld communicatie en op ondersteunende maatregelen die de beleving sterk verbeteren. Als cameratoezicht vals optie wordt beoordeeld, dan wordt dit voorgelegd aan de burgemeester.
3. Afstemming Driehoek	Als de leden van de Leefbaarheidskring tot de conclusie zijn gekomen dat cameratoezicht een belangrijke maatregel is om het veiligheidsprobleem te doen stoppen en dit is afgestemd met de burgemeester, dan wordt dit eerst voorgelegd aan de leden van de Driehoek. Vervolgens zal het traject worden opgestart voor de totstandkoming van cameratoezicht.
4. Veiligheidsanalyse	Om een gedegen beeld te krijgen van het gebied waarin zich onveilige situaties voordoen of er met enige regelmaat wanordelijkheden zijn, is een grondige veiligheidsanalyse noodzakelijk. Aan de politie wordt gevraagd een veiligheidsscan te maken. Vervolgens zal de gemeente die aanvullen met haar eigen informatie. Bijvoorbeeld uit de Integrale Veiligheidsmonitor of op basis van eventuele klachten van bewoners.

20-0118277

[3] Zie Bijlage 3 voor Afwegingskwadrant

5. Toetsing van wettelijke vereisten	Op basis van de wettelijke vereisten noodzakelijkheid, subsidiariteit en proportionaliteit wordt getoetst of het cameratoezicht kan worden toegepast. Indien niet aan één of meerdere van de wettelijke vereisten kan worden voldaan, dan stopt het traject.
6. Kostenraming	In de kostenraming worden niet alleen de financiële consequenties geschetst, maar ook de tijdsinvestering om het toezicht goed in te zetten.
7. Besluitvorming	Indien de conclusie is dat cameratoezicht kan worden ingezet, dan zal de burgemeester een aanwijzingsbesluit nemen. In het aanwijzingsbesluit wordt geregeld voor welke termijn, waar en per wanneer de camera's worden geplaatst. Vervolgens informeert de burgemeester de gemeenteraad over zijn besluit.
8. Implementatie en uitvoering	Na het genomen besluit volgt de implementatie. Dit betekent dat, zoals in het regionaal beleidskader is geregeld, er afstemming plaatsvindt met de politie en het Openbaar Ministerie over de plaatsing en de uitvoering van het cameratoezicht. Daarnaast zal het toezicht deel uit blijven maken van de integrale aanpak.
9. Evaluatie	Voor afloop van de termijn, zal er een evaluatie plaatsvinden. Aan de burgemeester wordt dan advies gegeven om de termijn te verlengen, te beëindigen of aan te passen. Vervolgens wordt dit afgestemd met de leden van de Driehoek. De gemeenteraad wordt geïnformeerd over de uitkomst.

Afsluiting

In dit afwegingskader zijn de richtlijnen geschetst waaraan de inzet van cameratoezicht in Westland wordt getoetst. Hiermee is duidelijkheid ontstaan over de mogelijkheden en is een zorgvuldige afweging geborgd. Tot slot wordt nogmaals benadrukt dat cameratoezicht altijd een onderdeel van een integrale aanpak is om de leefbaarheid in de gemeente Westland te vergroten.

20-0118277

Bijlagen

Bijlage 1

Artikel 151c Gemeentewet

1. De raad kan bij verordening de burgemeester de bevoegdheid verlenen om, indien dat in het belang van de handhaving van de openbare orde noodzakelijk is, te besluiten om voor een bepaalde duur camera's in te zetten ten behoeve van het toezicht op een openbare plaats als bedoeld in artikel 1 van de Wet openbare manifestaties en andere bij verordening aan te wijzen plaatsen die voor een ieder toegankelijk zijn.
2. De burgemeester besluit met inachtneming van het in de verordening van de raad bepaalde:
   a. binnen welk gebied, bestaande uit openbare plaatsen of andere voor een ieder toegankelijke plaatsen als bedoeld in het eerste lid, camera's worden ingezet;
   b. voor welke duur de gebiedsaanwijzing plaatsvindt.
3. De burgemeester stelt, na overleg met de officier van justitie in het overleg, bedoeld in artikel 13, eerste lid, van de Politiewet 2012, de periode vast waarin in het belang van de handhaving van de openbare orde daadwerkelijk gebruik van de camera's plaatsvindt en de met de camera's gemaakte beelden in elk geval rechtstreeks worden bekeken.
4. De burgemeester bedient zich bij de uitvoering van het in het eerste lid bedoelde besluit van de onder zijn gezag staande politie.
5. De burgemeester trekt het besluit, bedoeld in het eerste lid, in zodra de inzet van camera's niet langer noodzakelijk is in het belang van de handhaving van de openbare orde.
6. De aanwezigheid van camera's als bedoeld in het eerste lid is op duidelijke wijze kenbaar voor een ieder die het gebied, bedoeld in het tweede lid, onder a, betreedt.
7. Met de camera's worden uitsluitend beelden gemaakt van een openbare plaats als bedoeld in artikel 1 van de Wet openbare manifestaties en andere bij verordening aan te wijzen plaatsen die voor een ieder toegankelijk zijn.
8. Ten behoeve van de handhaving van de openbare orde worden in het kader van het toezicht, bedoeld in het eerste lid, gegevens verwerkt.
9. De verwerking van de gegevens, bedoeld in het achtste lid, is een verwerking als bedoeld in de Wet politiegegevens, met dien verstande dat, in afwijking van het bepaalde in artikel 8 van die wet, de vastgelegde beelden na ten hoogste vier weken worden vernietigd en de gegevens, bedoeld in het achtste lid, indien er concrete aanleiding bestaat te vermoeden dat die gegevens noodzakelijk zijn voor de opsporing van een strafbaar feit, ten behoeve van de opsporing van dat strafbare feit kunnen worden verwerkt.
10. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen met het oog op de goede uitvoering van het toezicht, bedoeld in het eerste lid, regels worden gesteld omtrent:
    a. de camera's en andere technische hulpmiddelen benodigd voor het toezicht, bedoeld in het eerste lid, en de wijze waarop deze hulpmiddelen worden aangebracht;
    b. de personen belast met of anderszins direct betrokken bij de uitvoering van het toezicht; en
    c. de ruimten waarin de waarneming of verwerking van door het toezicht vastgelegde beelden plaatsvindt.

20-0118277

Bijlage 2

Artikel 2:77 Cameratoezicht op openbare plaatsen APV Gemeente Westland 2019

De burgemeester kan overeenkomstig artikel 151c van de Gemeentewet besluiten tot plaatsing van camera's voor een bepaalde duur ten behoeve van het toezicht op een openbare plaats.

Bijlage 3

Afwegingskwadrant van het CCV

